

Herning
Kommune

Kommunal Kvalitetsrapport

2020-2021
Dagtilbudsområdet

Center for Børn og Læring

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	3
HERNING KOMMUNES DAGTILBUD I TAL	4
SAMMENFATTENDE HELHEDSVURDERING	5
RESULTATER	5
Den styrkede pædagogiske læreplan	6
Sprogvurderinger	9
Dialogvurderinger	12
Børnenes kompetencer	12
Børnenes trivsel og sundhed	14
Overgangsmateriale	16
Lege- og Læringsmiljøvurdering/Pædagogisk Læringsmiljøvurdering	18
Skoleudsættelse	20
AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER	21

INDLEDNING

Formålet med kvalitetsrapporterne 2020-2021 er at understøtte dialogen om det daglige arbejde med udvikling og kvalitet af dagtilbud.

For hvert dagtilbud, er der genereret en lokale kvalitetsrapport. Den lokale kvalitetsrapport indeholder data vedrørende børnenes kompetencer, trivsel og sundhed. Ideen er, at lederne bliver præsenteret for de nyeste data, og dermed opnår det bedste grundlag for at diskutere kvalitet og mål i ledelsesteamet, med deres forældrebestyrelser, det pædagogiske personale, forvaltningen og det politiske niveau. Kvalitetsrapporten er således et ledelsesværktøj, hvor praksis evalueres, og efterfølgende planlægges med afsæt i evalueringen.

Der udarbejdes ligeledes denne kommunale kvalitetsrapport for dagtilbudsområdet med det formål at give læseren mulighed for at få et sammenhængende overblik af kvaliteten på dagtilbudsområdet i Herning Kommune.

Info om Kvalitetsrapporten på dagtilbudsområdet:

Kvalitetsrapporten for dagtilbud har sin baggrund i Dagtilbudsloven §3-§11. Jf. lovens §3 stk. 5 skal Kommunalbestyrelsen sikre, at udviklingen på dagtilbudsområdet drøftes politisk mindst hvert andet år. Dette har man i Herning Kommune valgt at gøre gennem kvalitetsrapporten, som udkommer hvert andet år i lige år.

Dette er den 6. kvalitetsrapport som udarbejdes for dagtilbudsområdet i Herning Kommune.

Kvalitetsrapporten for Herning Kommunes dagtilbud 2020-2021 er udarbejdet i perioden januar-marts 2022.

I Herning Kommune arbejdes der med følgende mål:

Alle børn skal blive så dygtige, de kan

Alle børn skal være en del af fællesskabet

HERNING KOMMUNES DAGTILBUD I TAL

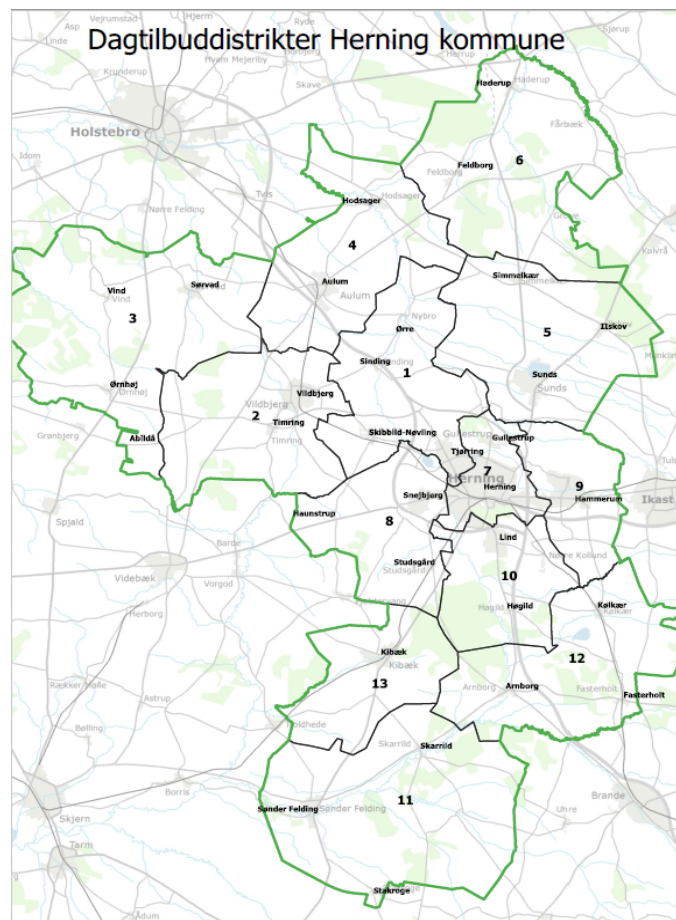
Herning Kommunes dagtilbudsområde er opdelt i 13 pasningsdistrikter.

Børnetal¹ i dagplejen og de kommunale og selvejende institutioner:

2021	4.277
2020	4.120
2019	4.188

Institutionstyper²:

	Kommunale	Selvejende	Dagplejere
2021	16	10	170
2020	16	10	189
2019	15	11	211

¹ Pr. 1/9 alle tre år

² Pr. 1/9 alle tre år

SAMMENFATTENDE HELHEDSVURDERING

På baggrund af nedenstående resultater sammenfattes at Herning Kommunes dagtilbud arbejder på et højt fagligt niveau. Med afsæt i systematisk genereret data vedrørende børnenes kompetencer, trivsel og sundhed vurderes kvaliteten i Herning Kommunes dagtilbud at ligge højt. Dagtilbuddene har fået implementeret kravene i den nye styrkede læreplan, der blandt andet sætter fokus på læringsmål frem for aktivitetsmål, samt at arbejde med flere læreplanstemaer ad gangen.

I den kommende periode vil der sættes et særligt fokus på tre temaer: sprogarbejdet, overgangsarbejdet samt inddragelse af børnenes perspektiv (se uddybning på side 21).

RESULTATER

I følgende afsnit findes data for en række resultater, der er genereret på baggrund af kommunale tal samt dagtilbuddenes arbejde med blandt andet de pædagogiske læreplaner og børnenes kompetencer.

Den styrkede pædagogiske læreplan

I august 2018 trådte den nye dagtilbudslov i kraft med en revidering af læreplansarbejdet. Nogle af de centrale elementer i den styrkede pædagogiske læreplan er, at børnenes egne perspektiver og leg skal være styrende i det pædagogiske arbejde, og at pædagogik og læring skal indgå i alle typer situationer gennem hele dagen – for eksempel i rutinesituationer, i de planlagte pædagogiske aktiviteter og i den børneinitierede leg.

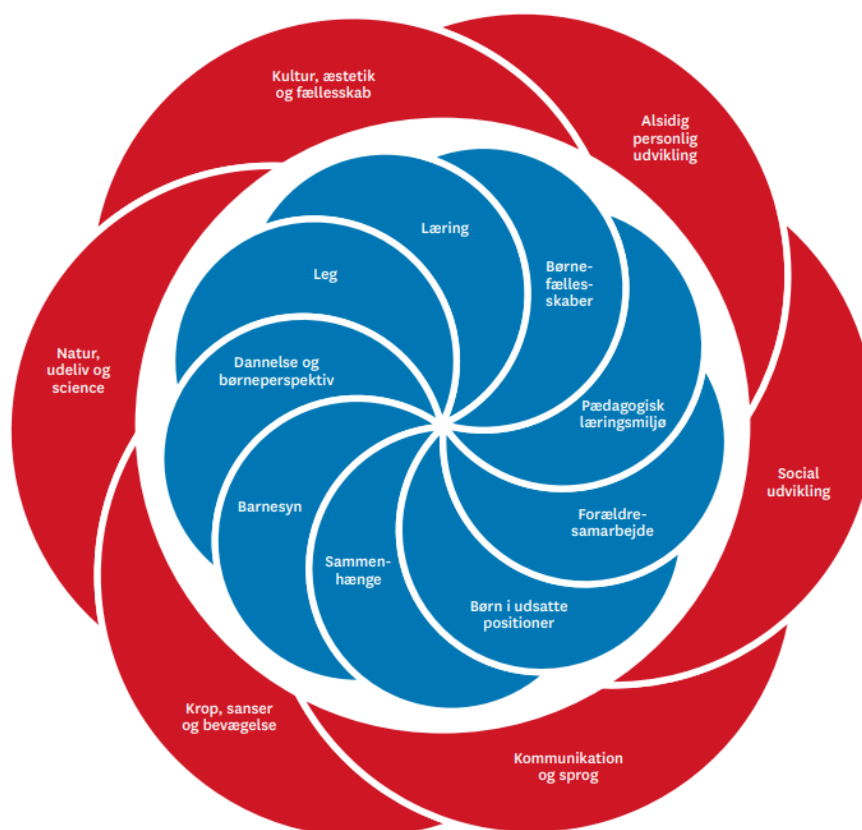
Revideringen har skabt et nyt udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan bestående af tre centrale dele:

- Det fælles pædagogiske grundlag
- De seks nye læreplanstemaer
- Brede pædagogiske mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Læreplanen udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag. Som vist i blomsten på side 6 består det pædagogiske grundlag af en række centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i dagtilbud. Nogle elementer i form af for eksempel barnesyntet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer såsom forældresamarbejdet kan være mere til stede i nogle sammenhænge end i andre.

I Herning Kommune har hvert enkelt dagtilbud udarbejdet en styrket pædagogisk læreplan. Denne evalueres og tilrettes løbende og bliver derved et dynamisk redskab i det pædagogiske arbejde.

Ud over den lokale evaluering af læreplanen, har Herning Kommune udarbejdet en intern evalueringsundersøgelse, med særligt fokus på arbejdet med samt implementeringen af den styrkede pædagogiske læreplan. Slutevaluering forventes afholdt ultimo 2022.

Sprogtrappen

SprogTrappen er et pædagogisk IT-baseret redskab, der hjælper det pædagogiske personale i dagtilbud til systematisk at beskrive og reflektere over det 0-3-årige barns sproglige udvikling.

Formålet med SprogTrappen er:

- at understøtte det pædagogiske personale i systematisk at følge det enkelte barns udvikling over tid på baggrund af de observationer, der gøres i hverdagen og,
- efterfølgende at kunne tilrettelægge det sprogpædagogiske arbejde med udgangspunkt i både forskningsbaseret viden og inddragelse af egne erfaringer.

SprogTrappen hjælper med at identificere børn med en forsinket sprogudvikling. Redskabet er designet til at kunne udpege specifikke områder, hvor barnet mangler erfaring, og på baggrund heraf er det muligt at sætte målrettet ind og opstille pejlemærker for barnets progression med afsæt i det læringsmiljø barnet befinder sig i. Det særlige ved SprogTrappen er ikke kun dets fokus på et barns formelle sprog (for eksempel barnets ordforråd), men at der også er fokus på andre områder, som nyere forskning viser har afgørende betydning for sprogudvikling for eksempel legeudvikling og kognition. SprogTrappen er således et forebyggende redskab, hvis formål er at sikre optimal udvikling og læring hos alle børn mellem 0 og 3 år.

SprogTrappen arbejder med seks sproglige udviklingstrin og seks udviklingszoner som går på tværs af de seks udviklingstrin. Det er summen af de seks udviklingszoner på et trin, der udgør barnets udviklingstrinplacering:

De seks udviklingstrin har følgende betegnelser:

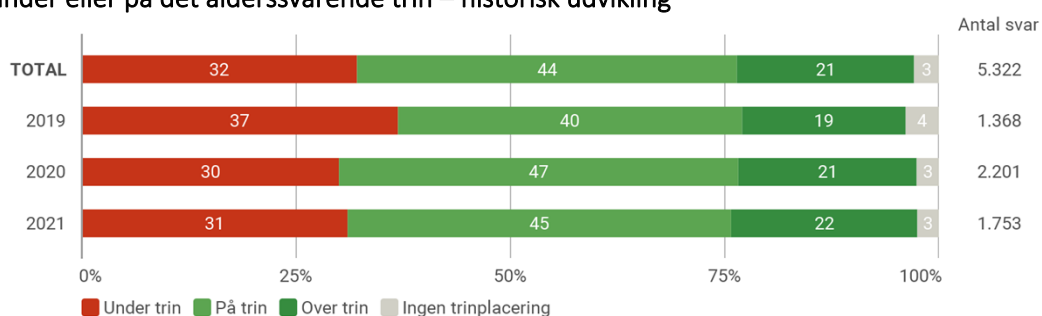
- Udforskeren (typisk 0-7 mdr.)
- Kommunikatøren (typisk 8-14 mdr.)
- Førsteordsbrugeren (typisk 15–21 mdr.)
- Sammensætteren (typisk 22-28 mdr.)
- Tre+ordssætningsbrugeren (typisk 29-34 mdr.)
- Komplekssætningsbrugeren (typisk 35 mdr.+)

I Herning Kommune anvendes SprogTrappen til alle 2-årige i både dagplejen og vuggestuer og blev taget i anvendelse i januar 2019.

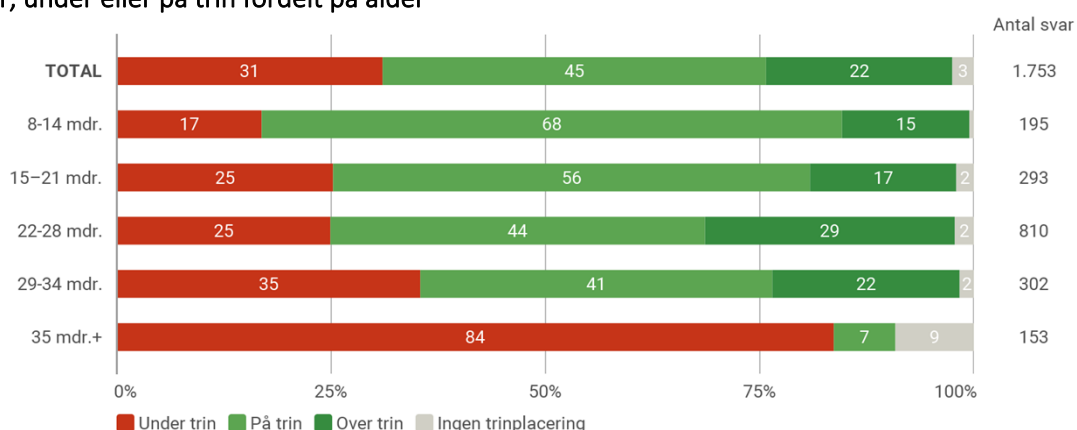
Figur 1. Antal SprogTrappevurderinger

	2019	2020	2021	"Total"
8-14 mdr.	90	252	195	537
15–21 mdr.	249	499	293	1.041
22-28 mdr.	654	913	810	2.377
29-34 mdr.	255	398	302	955
35 mdr.+	120	139	153	412
"Total"	1.368	2.201	1.754	5.323

Figur 2. Børn over, under eller på det alderssvarende trin – historisk udvikling

Figur 3. Børn over, under eller på trin fordelt på alder

Som det fremgår af figur 2 og figur 3, er en betydelig andel af de børn, som er vurderet med SprogTrappen placeret under trin. Det vil sige, at det pædagogiske personale nu meget tidligt har mulighed for at sætte ind, med sprogunderstøttende aktiviteter målrettet netop det område det enkelt barn er udfordret på. Ses der på den historiske udvikling, er andelen af børn der placeres under trin mindre i både 2020 og 2021, end i 2019, mens antallet af børn der bliver vurderet med SprogTrappen er øget.

I figur 3 fremgår det af en betydelig stor andel af de vurderede børn placeres under trin. Dette skyldes blandt andet, at 35+ måneders-materialet oftest anvendes ved de børn, der tidligere har placeret sig under trin, samt anvendes ved de børn, der ikke kan vurderes i Sprogvurderings materialet målrettet de 3-årige børn.

Ovenstående resultater tyder på, at den systematiske tilgang i arbejdet med Sprogtrappen øger det pædagogiske personales opmærksomhed på det sproglige arbejde med de yngste børn.

Resultaterne kalder på et fortsat øget fokus på børns sprogtilegnelse med inddragelse af forældrene.

Sprogvurderinger

I Herning Kommune sprogvurderes alle 3-årige og 5-årige³. Herning Kommune har siden 2013 anvendt Ministeriets sprogvurderingsmateriale.

Sprogvurderingsmaterialet tester børnenes kompetencer inden for to overordnede sproglige dimensioner – *Talesproglige færdigheder* og *Før-skriftlige færdigheder*, som omfatter nedenstående deltests:

Talesproglige færdigheder	Før-skriftlige færdigheder
<ul style="list-style-type: none">• Sprogforståelse• Ordforråd• Kommunikative strategier	<ul style="list-style-type: none">• Rim• Opmærksomhed på skrift• Bogstavkendskab• Opdeling af ord

På baggrund af sprogvurderingen beregnes en samlet "score" på henholdsvis de talesproglige færdigheder og de før-skriftlige færdigheder med en værdi mellem 0 og 100 for barnets sproglige formåen. På baggrund af den samlede scoreberegning indplaceres de sprogvurderede børn i følgende tre kategorier:

1. *General indsats*: Omfatter børn, som har en alderssvarende sproglig udvikling. Fælles for børnene er, at de bruger et varieret sprog og har en god forståelse for sproget.
2. *Fokuseret indsats*: Omfatter børn, som vurderes at have behov for en indsats indenfor mindst en af de sproglige dimensioner. Fælles for børnene er, at de bruger sproget og viser, at de forstår talt sprog, men begge dele kun i et vist omfang. Disse børn kan have sproglige vanskeligheder.
3. *Særlig indsats*: Omfatter børn, som vurderes at have behov for en særlig sprogstimulerende indsats.

Når et flersproget barn placeres i en fokuseret eller særlig indsats, tages kontakt til Center for Børn og Læring, hvor der på baggrund af resultatet i sprogvurderingen 3-6 tildeles ressourcer til dialogisk læsning i små grupper.

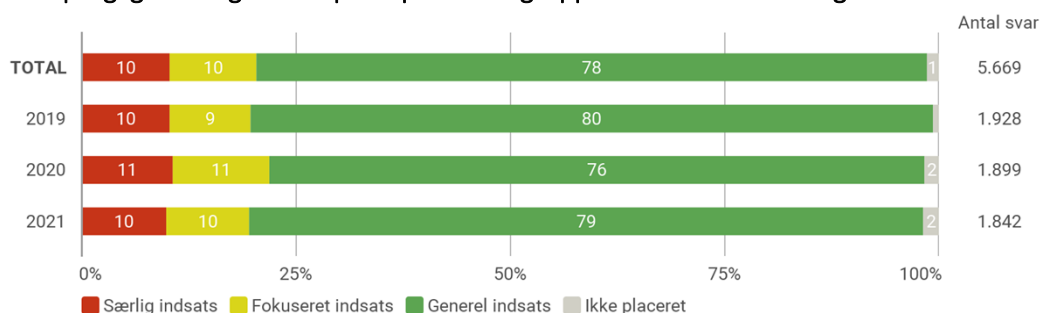
Ligeledes får pædagogerne i daginstitutionerne vejledning og sparring af en konsulent fra Center for Børn og Læring, samt tilbudt kurser i anvendelsen af materialerne SprogTrappen og sprogvurdering 3-6 og i hvordan man opstiller relevante pejlemærker for barnets progression

Figur 4. Antal sprogvurderinger i kommunen

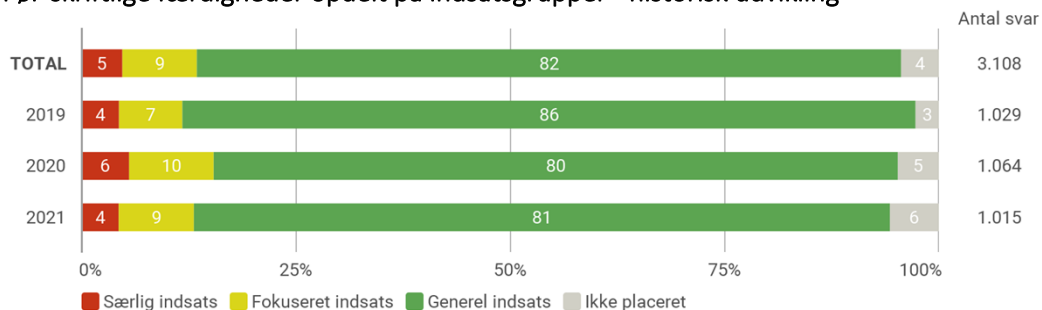
	2019	2020	2021	"Total"
3-årige	899	835	827	2.561
4-årige	291	270	258	819
5-årige	710	759	722	2.191
6-årige	28	35	35	98
"Total"	1.928	1.899	1.842	5.669

³ 4-årige sprogvurderes hvis de i en 3-års vurdering er placeret i en særlig eller fokuseret indsats. 6-årige sprogvurderes, når der ansøgning om skoleudsættelse.

Figur 5. Resultat for Talesproglige færdigheder opdelt på indsatsgrupper - historisk udvikling

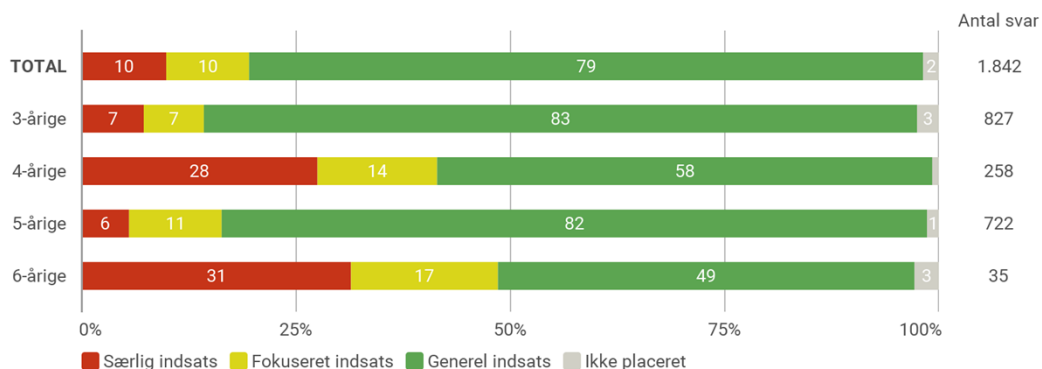

Figur 6. Resultat for Før-skriftlige færdigheder opdelt på indsatsgrupper - historisk udvikling

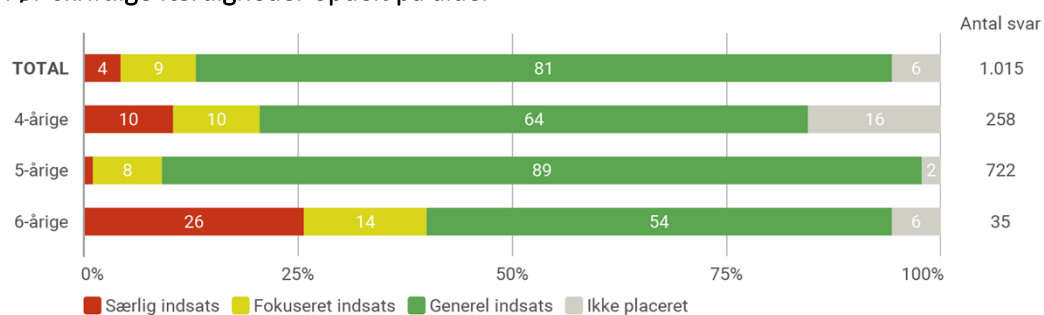

Ovenstående grafer tegner et billede af, at Herning kommunes daginstitutioner ligger på et fint niveau i forhold til de før-skriftlige færdigheder, men at der i forhold til talesproglige færdigheder med fordel kan sættes ind med en målrettet indsats.

Figur 7. Resultat for Talesproglige færdigheder opdelt på alder

Figur 8. Resultat for Før-skriftlige færdigheder opdelt på alder

Figur 7 og 8 illustrerer, at det hovedsageligt er ved 4- og 6-års vurderingen, at børnene placeres i en særlig eller fokuseret indsats. Dette kan hænge sammen med, at børn der sprogvurderes ved 4 og 6 år, er de børn der er sprogvurderet til en særlig eller fokuseret indsats ved 3 år, og derved er blevet vurderet til at have behov for en særlig sprogunderstøttende indsats. Desuden laves 6-års vurderingen på de børn, der er søgt skoleudsættelse på, og som vist på side 20 er sproglige udfordringer den hyppigste årsag til, at der søges om skoleudsættelse.

Antallet af børn, der i forbindelse med en sprogvurdering bliver placeret i en særlig eller fokuseret indsats i 2021, er stort set det samme som antallet i 2020 og 2019. I forbindelse med implementeringen af tiltaget om at alle 3-årige børn skal sprogvurderes samt systematiseringen af anvendelsen af SprogTrappen, var der en forventning om at dette ville medføre, at antallet af børn placeret i en særlig og fokuseret indsats ville falde, og ikke som tilfældet er - forblive status quo. I et forsøg på at få vendt denne tendens, har man i Center for Børn og Læring besluttet at have et skærpet fokus på sprogarbejdet i daginstitutionerne. Dette indebærer en Kommunal sprogindsats: *Her lærer vi sprog sammen* samt ved at uddanne en stor gruppe pædagoger til sprogvejledere.

Dialogvurderinger

I dette afsnit præsenteres resultater fra dagtilbuddenes arbejde med dialogvurderingerne. Dialogvurderingen har til formål at understøtte dialogen mellem forældre og fagpersonale om barnets læring, udvikling og trivsel i dagtilbuddet. Værktøjet består af to dele:

- Første del retter sig mod barnets kompetencer vurderet ud fra de seks læreplanstemaer
- Anden del vurderer barnet i forhold til blandt andet relationer, trivsel og sundhed.

Både fagpersonale og forældre kan besvare de samme spørgsmål og forældresamtalen kan således tage udgangspunkt i forskelle og ligheder i de to vurderinger af barnets udvikling og trivsel.

Børnenes kompetencer

I forbindelse med kortlægningen af barnets kompetencer og desuden også i forbindelse med afholdelse af forældresamtaler i dagtilbuddet laver forældre og pædagoger en vurdering af barnets kompetencer inden for de seks læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop, sanser og bevægelse
5. Natur, udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab.

Forældre og pædagoger vurderer barnet med tre spørgsmål for hvert læreplanstema, ud fra følgende skala:

Kan ikke endnu	Kan med hjælp	Kan næsten selv	Kan
betyder, at barnet hverken selv eller med aktiv støtte og hjælp fra en anden mestrer læringsmålet.	fra en anden betyder, at barnet er afgørende afhængigt af, at nogen hjælper det.	betyder, at barnet i kraft af egen indsats er på vej til at nå læringsmålet.	betyder, at barnet mestrer læringsmålet sikkert.

Figur 9. Antal dialogvurderinger i daginstitutionerne

	2021	2020	2019
9-14 måneder	284	226	209
2-års alderen	282	269	282
3-års alderen	665	452	341
4-års alderen	324	240	145
5-6-års alderen	755	507	445
Daginstitutionerne total	2.310	1.694	1.422

Figur 10. Antal dialogvurderinger i dagplejen

	2021	2020	2019
9-14 måneder	360	508	519
2-års alderen	526	997	885
3-års alderen	139	303	214
Dagplejen total	1.025	1.808	1.612

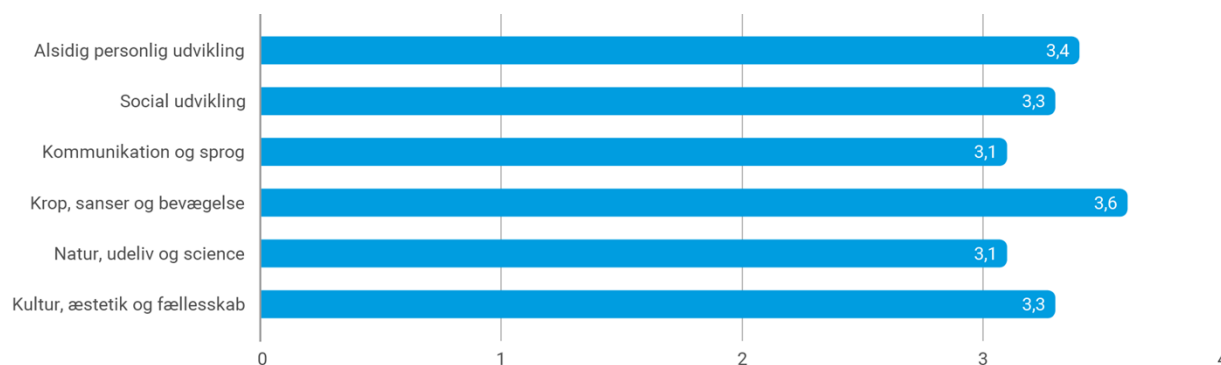
Siden 2015 har antallet af dialogvurderingerne været stigende. Dialogvurderingerne udføres i dagplejen på alle børn hver 4. måned, mens der i de fleste af de resterende dagtilbud fra 2013-2017 er lavet dialogvurderinger på børn, hvis der har været en formodning om, at der var behov for støtte. Enkelte dagtilbud har dog valgt at lave en dialogvurdering på alle børn hvert år.

I 2019 blev det midlertidigt muligt for daginstitutionerne selv at kunne beslutte hvornår der laves dialogvurderinger. Dette skabte en uens måde at arbejde med data på, der ikke viser et validt billede af dagtilbuddene, hvorfor der fra 2020 kom en ny og mere ensrettet datasystematik.

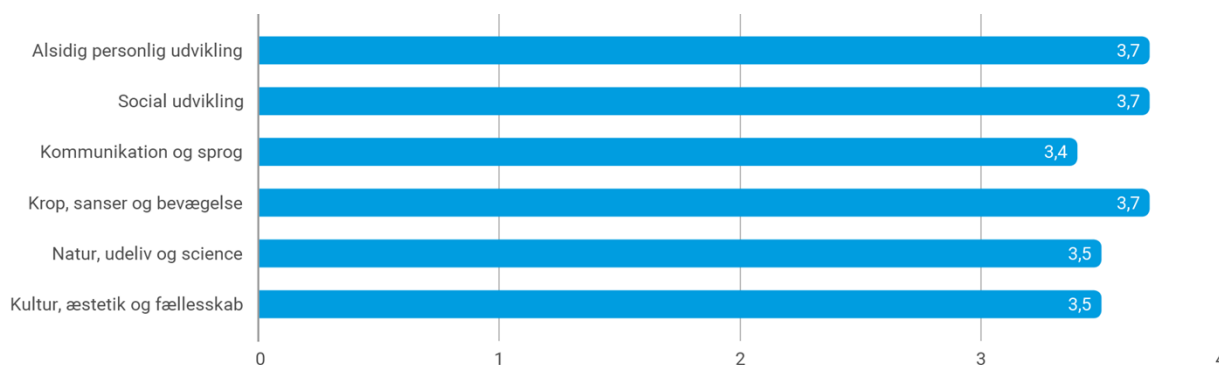
I Herning Kommunes krav om data i dagtilbud fra 2021 foreligger en anbefaling om at udfylde en Dialogvurdering på hvert enkelt barn, når barnet er henholdsvis 2,6 år og 3,0 år. Ydermere foreligger en anbefaling om at vurdere det enkelte barn ved 4-års alderen, hvis barnet har behov for en særlig indsats.

Herning Kommunes krav om data i dagtilbud forskriver, at der skal udarbejdes en Dialogvurdering eller Farvel og Goddag, når barnet er mellem 5-5,8 år. Dette anvendes som overgangsmateriale til den kommende skolestart. Stigningen af antallet af udarbejdede Dialogvurderinger i 5-6-års alderen viser, at Dialogvurderingen er det foretrukne overgangsmateriale i overgangen fra børnehave til skole.

Figur 11. Resultater for daginstitutionsbørnenes kompetencer i forhold til de 6 læreplanstemaer

Figur 12. Resultater for dagplejebørnenes kompetencer i forhold til de 6 læreplanstemaer

Som kommune scorer vi generelt over middel i forhold til børnenes kompetencer inden for alle seks læreplanstemaer. Vi ligger højest ved *alsidig personlig udvikling*, *social udvikling* og *krop, sanser og bevægelse* både i daginstitutionerne og i dagplejen. Dette kan hænge sammen med, at mange af kommunes dagtilbud er certificerede idrætsinstitutioner, er uddannet i Herningmodel dagtilbud og arbejder med Fri for Mobberi. Alle tre metoder understøtter inklusion og trivsel, og sikrer børnenes deltagelse i fællesskabet.

Ud fra resultaterne kan der i den kommende periode med fordel sættes fokus på *natur, udeliv og science* i daginstitutionerne samt *kommunikation og sprog* i både dagplejen og i daginstitutionerne, da det er indenfor disse områder der på kommuneplan scores lavest.

Børnenes trivsel og sundhed

Ligesom vigtigheden i at dagtilbuddene beskriver, og italesætter deres pædagogiske grundlag, er det ligeså vigtigt at italesætte hvad det betyder at børnene trives i dagtilbud. Både national og international forskning viser, at en af de vigtigste forudsætninger for børns trivsel er at have gode venner. Desuden viser nyere forskning, at de fagprofessionelles relationskompetencer har meget stor betydning for børnenes trivsel- og læringsmuligheder både på kort og lang sigt op i folkeskolen. Børne- og voksenrelationerne har således stor betydning for børnene i dagtilbuddene.

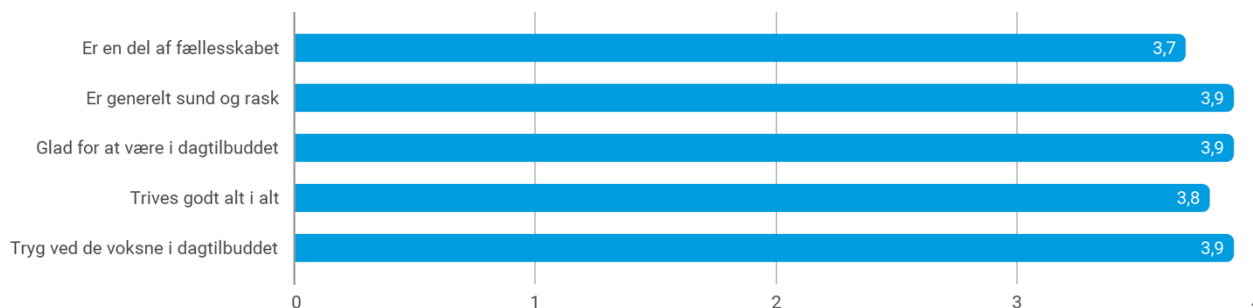
Dagplejen og daginstitutionerne vurderer børnenes trivsel ved at svare på følgende 5 spørgsmål:

- *Oplever du, at barnet trives godt alt i alt?*
- *Har du indtryk af, at barnet er glad for at være i dagtilbuddet?*
- *Oplever du, at barnet er trygt ved de voksne i dagtilbuddet?*
- *Oplever du, at barnet er en del af fællesskabet med de øvrige børn i dagtilbuddet?*
- *Vil du generelt betegne barnet som sundt og raskt*

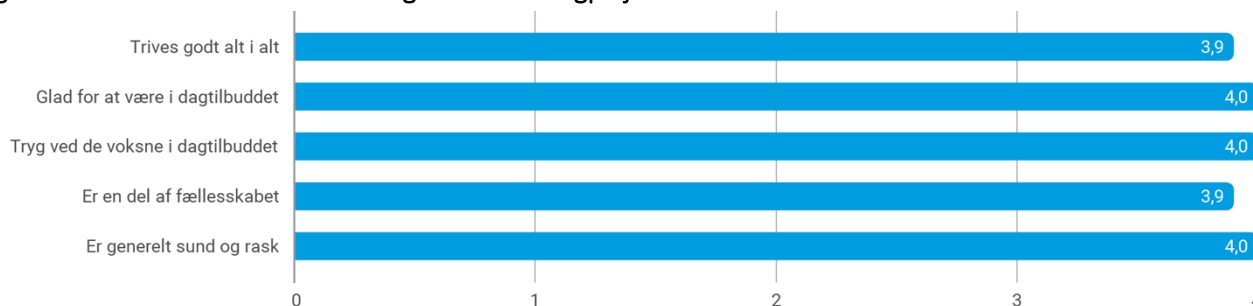
Dagplejerne og pædagogerne svarer på spørgsmålene ud fra følgende skala:

Slet ikke - I ringe grad - I nogen grad - I høj grad

Figur 13. Samlet resultat for trivsel og sundhed i daginstitutionerne

Figur 14. Samlet resultat for trivsel og sundhed i dagplejen

Ud fra de fem spørgsmål vedrørende trivsel og sundhed kan det sammenfattes, at vi i Herning Kommunes dagtilbud ligger højt i forhold til trivslen med et gennemsnit på 3,84 i daginstitutionerne og 3,96 i dagplejen på en skala fra 1 til 4, hvor 4 er indikation på høj grad af trivsel.

Overgangsmateriale

Siden 2014 har dagtilbuddene anvendt Farvel og Goddag som overgangsmateriale på kommende skolestartere. I løbet af 2020 og 2021, er flere og flere institutioner dog begyndt at anvende Dialogvurdering 5-6, som overgangs materiale ved skolestart. Dialogvurderingen tager udgangspunkt i *de seks læreplanstemaer, barnets generelle trivsel og sundhed* samt barnets *alsidige personlige udvikling*.

Spørgsmål vedrørende barnets alsidige udvikling omhandler følgende tematikker:

- Sociale spilleregler
- Relationer
- Empati
- Følelser
- Nysgerrighed
- Fordybelse

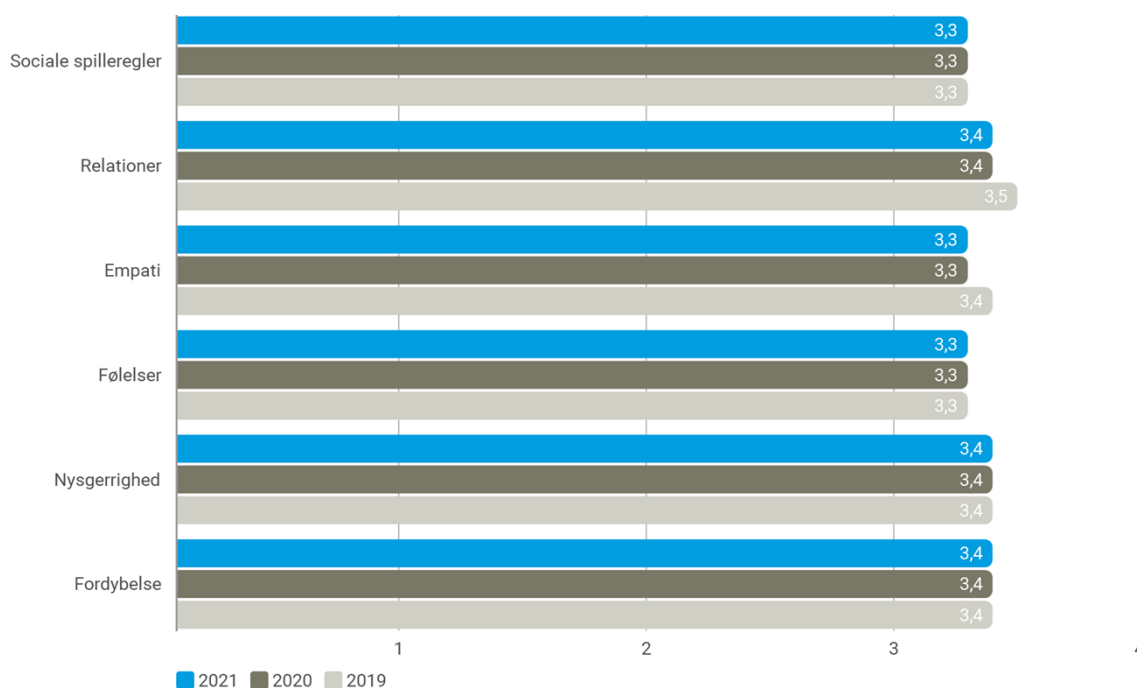
I dialogvurdering 5-6-års alderen vurderer forældre og pædagoger barnet med tre spørgsmål for hvert af de ovenstående temaer, ud fra følgende skala:

- **Kan ikke endnu** - barnet kan hverken selv eller med støtte og hjælp fra en anden mestrer læringsmålet.
- **Kan med hjælp** - barnet er afgørende afhængigt af, at nogen hjælper det.
- **Kan næsten selv** – barnet er i kraft af egen indsats på vej til at nå læringsmålet.
- **Kan** - barnet mestrer læringsmålet sikkert.

Figur 15. Antal Dialogvurderinger 5-6 års alderen

	2021	2020	2019
Vurderinger i alt	755	507	446

Figur 16. Samlet resultat for Alsidig Udvikling fordelt på spørgsmål. 5-6 år

Generelt set placeres de kommende skolestartere ganske fornuftigt. Der ses et lille fald fra 2019 til 2020 og 2021 på relationer og empati, dette anses dog som være ganske ubetydeligt.

Selve overgangsarbejdet er i høj grad i fokus. Forskellige tiltag er iværksat for at understøtte samarbejdet mellem dagtilbud og skole både med udgangspunkt i dagtilbudsreformen, men også kommunale indsatser gennem Herning Kommunes inklusionsstrategi Meningsfulde Fællesskaber og Herningmodel Skolestart.

Figur 17. Samlet antal udfyldte og overførte overgangsbeskrivelser

	Antal overførte overgangsbeskrivelser	Antal overgangsbeskrivelser udfyldt
"Antal"	831	753

Note: Figuren viser resultater for Daginstitutioner i perioden 2021 og 2020.
Kilde: Rambøll Hjern&Hjertet.

Lege- og Læringsmiljøvurdering/Pædagogisk Læringsmiljøvurdering

I 2020 blev der for tredje gang i Herning Kommunes dagtilbud gennemført Lege- og Læringsmiljøvurdering. Her gav ledelsen, medarbejdere og forældrene deres vurdering af lege- og læringsmiljøet i daginstitutionen. For første gang blev der i 2020 også lavet en Lege- og Læringsmiljøvurdering blandt dagplejens forældre. Dette for at klarlægge en forældretilfredshedsundersøgelse, der skal være med til at danne et udgangspunkt for den fortsatte pædagogiske udvikling i dagplejen.

Implementeringen af den styrkede pædagogiske læreplan har betydet, at der er nye standarder for, hvilke muligheder det pædagogiske læringsmiljø, børnene skal tilbydes. Derfor er Lege- og Læringsmiljøvurderingen blevet optimeret, for at kunne imødekomme disse nye standarder. Med den Pædagogiske Læringsmiljøvurdering bliver det muligt at vurdere og evaluere kvaliteten af det pædagogisk læringsmiljø ud fra forskellige respondenters perspektiver (ledere, medarbejdere og/eller forældre og børn) med det formål at få så nuanceret et billede som muligt om de pædagogiske læringsmiljøer, der tilbydes i daginstitutionerne.

Den Pædagogiske Læringsmiljøvurdering tager således afsæt i det lovpligtige arbejde med læreplanen og er en udvidelse til det dokumentations- og evalueringsarbejde, der allerede foregår i dagtilbuddet.

I medio 2022 bliver der gennemført Pædagogisk Læringsmiljøvurdering for ledere, medarbejdere, forældre og børn (4-6 år), i alle daginstitutioner og hele dagplejen. Den Pædagogiske Læringsmiljøvurdering består af tre elementer: et for det pædagogiske personale, en for forældrene og en for børnene.

Spørgsmål til ledere og medarbejdere

Den Pædagogiske Læringsmiljøvurdering for ledere og medarbejdere består af nogle overordnede trivsel og tilfredshedsspørgsmål og herefter følgende 3 hovedtematikker: Det pædagogiske grundlag, De seks læreplanstemaer og Faglig ledelse. Disse kan til- og fravælges efter behov.

Svarkategorier ledere og medarbejdere

Inden for de forskellige temaer skal det vurderes i hvor høj grad, man er enig i udsagnene ved brug af skalaen:

- I meget høj grad
- I høj grad
- I nogen grad
- I mindre grad
- Slet ikke
- Ved ikke/Ikke relevant

Spørgsmål til forældre (brugertilfredshed)

Forældrenes bidrag til vurderingen af det pædagogiske miljø tager udgangspunkt i KL's spørgeramme til forældre med børn i dagtilbud. Spørgeskemaet indeholder følgende som kan til- og fravælges efter behov.

- Samlede tilfredshed
- Den pædagogiske indsats
- Samarbejdet med personalet
- Børnene imellem
- De fysiske rammer
- Frokostmåltid
- (Eventuelt fleksibilitet og valgmuligheder og valg af institutionsplads)

Svarkategorier forældre

Inden for de forskellige temaer skal det vurderes hvor tilfreds, man er med de forskellige områder ved brug af skalaen:

- Meget tilfreds
- Tilfreds
- Hverken tilfreds eller utilfreds
- Utilfreds
- Meget utilfreds
- Ved ikke/ikke relevant

Barnets perspektiv

I tillæg til fagpersonalets vurdering af det pædagogiske miljø er det også muligt også at indhente børneperspektivet. Disse besvares gennem det talende og interaktive spørgeskema, hvor hunden SpørgeBørge, guider børnene igennem spørgeskemaet.

Spørgsmålene til børnene er henvendt til de ældste børn i børnehaven (4-6 år) og er opdelt under følgende tematikker:

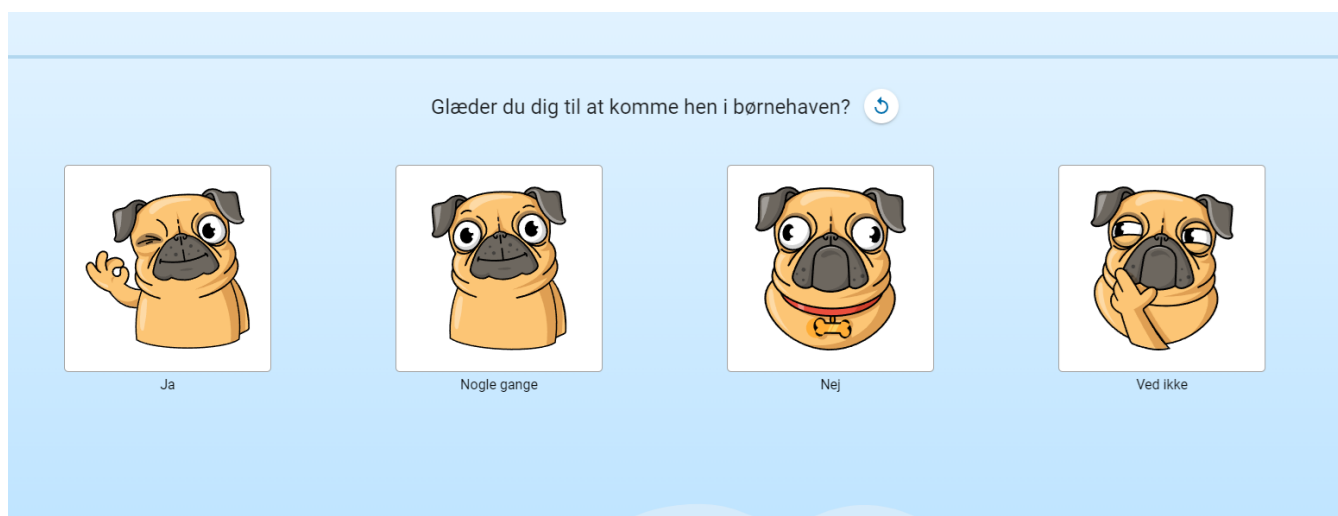
- Overordnet trivsel
- Venskab og leg
- Omsorg og støtte fra de voksne
- Medbestemmelse

Svarkategorier barnets perspektiv

Inden for de forskellige temaer skal det vurderes i hvor høj grad, man er enig i udsagnene ved brug af skalaen:

- Ja
- Nogle gange
- Nej
- Ved ikke

Figur 18. Eksempel på spørgsmål i Barnets perspektiv, Rambøll Hjernen&Hjertet

Skoleudsættelse

I 2011 var procentdelen der blev skoleudsat 16%, og var således højere i Herning Kommune end i andre sammenlignelige kommuner. Der blev derfor iværksat en indsats, der havde til hensigt at nedbringe dette tal. Siden 2012 er procentdelen faldet, og har i 2020 og 2021 ligget omkring de 3-3,8%. I 2022 lander Herning Kommune igen i denne procentsats, hvor der er ansøgt om, samt givet skoleudsættelse til 35 børn (3,4%).

Ud fra tabellen fremgår det, at det både er drenge og piger der søges skoleudsættelse på. Tidligere har fordelingen af skoleudsættelse været på ca. 70% drenge og 30% piger. Denne fordeling ligger i år 2022 på hhv. 57% drenge og 43% piger, hvilken er en markant stigning i andelen af piger.

De tre hyppigste årsager til at dagtilbuddene søger om skoleudsættelse, er i rangeret rækkefølge:

1. Sproglige udfordringer
2. Generel umodenhed
3. Sociale udfordringer

Figur 19. Antal skoleudsættelse

2022	Børn der fylder 6 i kalenderåret	Skoleudsættelse drenge		Skoleudsættelse piger		Skoleudsættelse i alt	
		Antal	%	Antal	%	Antal	%
Total	1032	20	3,8%	15	2,9%	35	3,4%

Gennem de seneste år har den gode overgang været i særlig fokus i Herning Kommune. Det fortsat lave antal skoleudsættelse vidner om, at Herning Kommune er kommet et godt stykke af vejen mod et rigtig positivt samarbejde mellem dagtilbuds- og skoleområdet.

Denne positive udvikling skal fortsætte, hvorfor Børn- og Ungeforvaltningen i den kommende periode fortsat vil sætte fokus på overgangsarbejdet. En af indsætterne der understøtter overgangsarbejdet, er Herningmodel Skolestart, men der også igangsættes andre tiltag og temadage vedrørende overgange jf. Herning Kommunes inklusionsstrategi *Meningsfulde Fællesskaber*.

Finansloven forskriver fra 2022 at der skal være bedre mulighed for, at børn får udskudt deres skolestart. Der afsættes blandt andet et trecifret millionbeløb til bedre mulighed for udskudt skolestart. Sigtet er at sikre de økonomiske rammer for, at flere børn kan starte senere i skole, hvis de af trivselsmæssige, sociale eller faglige årsager har behov for dette.

AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Kvalitetsrapporten 2020/2021 viser, at Herning Kommunes dagtilbud arbejder på et højt fagligt niveau. Dagtilbuddenes store indsats med at skabe læring, trivsel og gode børnefællesskaber betyder, at data vedrørende børnenes kompetencer, trivsel og sundhed vurderes til at ligge højt. Dagtilbuddene arbejder aktivt med den styrkede pædagogiske læreplan, der sætter fokus på læringsmål frem for aktivitetsmål, samt at arbejde med flere læreplanstemaer ad gangen.

Den historiske udvikling i børn placeret under trin i SprogTrappen tyder på, at den systematiske tilgang i arbejdet med SprogTrappen øger det pædagogiske personales opmærksomhed på det sproglige arbejde med de yngste børn. Dog er antallet af børn (3-6-års alderen), der i forbindelse med en sprogvurdering bliver placeret i en særlig eller fokuseret indsats i 2021, er stort set det samme som antallet i 2020 og 2019.

I forbindelse med implementeringen af tiltaget om at alle 3-årige børn skal sprogvurderes samt systematiseringen af anvendelsen af SprogTrappen for børn i 0-3-års alderen, var der en forventning om at dette ville medføre, at antallet af børn placeret i en særlig og fokuseret indsats ville falde, og ikke som tilfældet er - forblive status quo.

I et forsøg på at få vendt denne tendens, er det i Center for Børn og Læring besluttet at have et skærpet fokus på sprogarbejdet i daginstitutionerne. Dette indebærer en Kommunal sprogindsats: *Her lærer vi sprog sammen* samt efteruddannelse for en stor gruppe pædagoger til sprogvejledere.

Antallet af skoleudsættede er støt faldet siden 2011. I 2022 er der relativt få ansøgninger om skoleudsættelse. Gennem de seneste år har den gode overgang været i særlig fokus. Vi er kommet et godt stykke af vejen mod et positivt samarbejde mellem dagtilbuds- og skoleområdet. Denne positive udvikling skal fortsætte, hvorfor Børn- og Ungeforvaltningen i den kommende periode fortsat vil sætte fokus på overgangsarbejdet mellem dagtilbud og skole. En af indsatserne der understøtter overgangsarbejdet, er Herningmodel Skolestart, men der også igangsættes andre tiltag og temadage vedrørende overgange jf. Herning Kommunes inklusionsstrategi *Meningsfulde Fællesskaber*

I den kommende tid vil der sættes et særligt fokus på tre temaer: sprogarbejdet, overgangsarbejdet mellem dagtilbud og skole samt inddragelse af børnenes perspektiv.